

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ВЕТЕРИНАРНОЇ ЛЕКСИКИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ

PECULIARITIES OF TRANSLATION OF VETERINARY VOCABULARY FROM ENGLISH INTO UKRAINIAN

Дзюбинська Х.А.,

orcid.org/0000-0001-8413-6017

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри української та іноземних мов імені Якіма Яреми

Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

Бурковська З.Є.,

orcid.org/0000-0001-9579-5982

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри української та іноземних мов імені Якіма Яреми

Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

Бінкевич О.М.,

orcid.org/0009-0009-0539-5762

старший викладач кафедри української та іноземних мов імені Якіма Яреми

Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

Ваврін Н.П.,

orcid.org/0009-0001-9895-9994

старший викладач кафедри української та іноземних мов імені Якіма Яреми

Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

Стаття присвячена дослідженню особливостей перекладу ветеринарної лексики з англійської мови на українську. Актуальність статті зумовлена тим, що термінологічні словники посідають дедалі важливіше місце у ветеринарній професійній освіті та культурі, відображаючи розширення термінології у зв'язку з розвитком ветеринарної науки та соціальними змінами. Вони спричиняють появу нових термінів та/або перебудову вже сформованого понятійного апарату описуваної галузі знань шляхом уточнення та переінтерпретації раніше зафіксованих термінологічних одиниць. Автори зазначають, що завдання лінгвістів полягає у тому, щоб керувати виникненням великої кількості, іноді неорганізованих, термінологічних одиниць. У цьому контексті видається методологічно важливим та необхідним активізувати термінологічну діяльність експертів. Цій діяльності насамперед сприяє створення вузькоспеціалізованих термінологічних словників, які, з одного боку, відображають особливості розвитку наукових знань в окремих галузях ветеринарії, а з іншого – не перевантажують загальну лексику спеціалізованими лексичними описами і загальними словниками. На думку авторів статті, спеціалізовані термінологічні словники є не тільки засобом фіксації та зберігання знань, а і надійним інструментом для розуміння того, які знання стоять за термінологічною одиницею, тобто її лінгвістизації. Мета дослідження полягає у виявленні особливостей перекладу ветеринарної лексики з англійської мови на українську, адже ветеринарна термінологія є однією з найпрогресивніших у мові, що зумовлено насамперед бурхливим розвитком ветеринарної науки та міжнародною науковою інтеграцією в цій галузі знань. Перелічені чинники підкреслюють актуальність термінологічної проблеми та необхідність її вивчення, адже спеціальна лексика галузі ветеринарії відіграє важливу роль у професійній комунікації між фахівцями та в їхній роботі з тваринами. У статті розглянуто основні проблеми вивчення термінів ветеринарної медицини як об'єкта міждисциплінарного дослідження. Окреслено проблеми дослідження семантики англійської ветеринарної термінології та шляхи їх вирішення, приділено увагу структурі ветеринарної лексики, її ролі у професійній сфері та важливість для забезпечення здоров'я тварин. Окрім того, окреслено специфіку перекладу, важливі терміни та концепти, а також вплив сучасних тенденцій на процес перекладу ветеринарної лексики.

Ключові слова: англійська мова, ветеринарна термінологія, ветеринарний переклад, семантика, термінологічний словник.

The article is devoted to the study of the peculiarities of translating veterinary vocabulary from English into Ukrainian. The relevance of the article is due to the fact that terminological dictionaries are becoming increasingly important in veterinary professional education and culture, reflecting the expansion of terminology due to the development of veterinary science and social changes. They lead to the emergence of new terms and/or restructuring of the already formed conceptual apparatus of the described field of knowledge by clarifying and reinterpreting previously recorded terminological units. The authors point out that the task of linguists is to manage the emergence of a large number of, sometimes disorganized, terminological units. In this context, it seems methodologically important and necessary to intensify the terminological activity of experts. This activity is primarily facilitated by the creation of highly specialized terminological dictionaries, which, on the one hand, reflect the peculiarities of the development of scientific knowledge in certain branches of veterinary medicine, and on the other hand, do not overload the general vocabulary with specialized lexical descriptions and general

dictionaries. According to the authors of the article, specialized terminological dictionaries are not only a means of capturing and storing knowledge, but also a reliable tool for understanding what knowledge is behind a terminological unit, i. e., its linguization. The purpose of the study is to identify the peculiarities of translating veterinary vocabulary from English into Ukrainian, since veterinary terminology is one of the most advanced in the language, which is primarily due to the rapid development of veterinary science and international scientific integration in this field of knowledge. These factors emphasize the relevance of the terminological problem and the need to study it, since the special vocabulary of the veterinary field plays an important role in professional communication between specialists and in their work with animals. The article deals with the main problems of studying the terms of veterinary medicine as an object of interdisciplinary research. The problems of researching the semantics of English veterinary terminology and ways to solve them are outlined, attention is paid to the structure of veterinary vocabulary, its role in the professional field and its importance for animal health. In addition, the specifics of translation, important terms and concepts, as well as the impact of current trends on the process of translating veterinary vocabulary are outlined.

Key words: English language, veterinary terminology, veterinary translation, semantics, terminology dictionary.

Постановка проблеми. Вивченню наукової мови останніми роками приділяється дедалі більша увага у зв'язку з тією роллю, яку вона відіграє в лінгвістичній діяльності. Категорії та поняття будь-якої галузі знання є результатом осмислення й узагальнення явищ, фактів і процесів, що вивчаються певною науковою дисципліною і фіксуються у відповідних термінах. Це результат багатоступеневої еволюції мови конкретної науки, причому з кожним наступним етапом ступінь термінологічного впорядкування зростає. З іншого боку, термінологія відображає прагнення людини до більш раціонального спілкування, як усного, так і письмового [1; 2].

Науковці різних спеціальностей зацікавилися термінологією через те, що бурхливий розвиток науки і техніки останніми роками призвів до появи великої кількості понять, які потребують чіткого формулювання. У лексикографії послідовність термінів як чітка система завжди була проблемою через відсутність раціональної та чіткої організації термінів. Це ускладнює стандартизацію лексичного матеріалу, який є інструментом наукового мислення.

Складання вузькоспеціалізованих словників залишається одним із найважливіших завдань термінології і є дидактичним матеріалом для вивчення ветеринарної термінології студентами, аспірантами та ветеринарними лікарями. У зв'язку з цим особливого значення набуває розробка та впровадження двомовних словників в освітній процес підготовки здобувачів вищої освіти, сприяючи навчанню майбутніх спеціалістів у галузі ветеринарії до міжнародного співробітництва. Як відомо, засвоєння вузькоспеціалізованої термінології ґрунтується на процедурах, що пояснюють знання, які лежать в основі термінології, або шляхом тлумачення терміна, або шляхом його перекладу [2; 3].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Будучи однією з найдавніших сфер людської діяльності, ветеринарна термінологія неодноразово ставала об'єктом уваги лінгвістів.

Фаховою ветеринарною термінологією займався чимало українських та зарубіжних науковців. Зокрема А.В. Боцман вивчав структурно-семантичні та прагматичні особливості фармацевтичних текстів на матеріалі англomовних інструкцій до вживання лікарських препаратів [4]. С.В. Вострова присвятила свої розвідки лінгвокогнітивним та комунікативно-прагматичним особливостям сучасного англomовного медичного дискурсу [5]. Ветеринарна лексика та труднощі її перекладу з англійської мови на українську розглянуто у роботах Ю.Г. Рожкова [6–8]. Зі свого боку, М.В. Дмитрук вивчає формування української ветеринарної лексики [9; 10].

Перекладачам можуть стати у нагоді такі англomовні енциклопедії та словники, як Encyclopedia and Dictionary of Medicine, Nursing, and Allied Health [11], Anatomy of the Horse [12], Veterinary Medical Terminology [13], Lingvo-Cognitive Approach to the Studying of Veterinary Terminology [14], Vet & Veterinary Terms [15] та ін.

Попри значну кількість розвідок, присвячених ветеринарній термінології, потребують розгляду особливості перекладу ветеринарної лексики з англійської мови на українську та укладання сучасного двомовного словника ветеринарної лексики, що динамічно розвивається та постійно поповнюється новими одиницями.

Мета дослідження полягає у виявленні особливостей перекладу ветеринарної лексики з англійської мови на українську, адже ветеринарна термінологія є однією з найпрогресивніших у мові, що зумовлено насамперед бурхливим розвитком ветеринарної науки та міжнародною науковою інтеграцією в цій галузі знань. Перелічені чинники підкреслюють актуальність термінологічної проблеми та необхідність її вивчення.

Виклад основного матеріалу. Зростаюча потреба в термінології як важливій одиниці наукового спілкування та обміну інформацією визначає необхідність співпраці лінгвістів і фахівців різних галузей. У кожній мові існують тисячі ветеринарних термінів, які постійно оновлюються

та доповнюються новими назвами, наприклад, у галузі методів дослідження та діагностики захворювань. Загалом ветеринарна термінологія розгалужується на кілька вузьких галузей, усередині яких існує дуже вузька підсистема термінології, для правильного перекладу якої необхідно володіти відповідними знаннями або залучати спеціалістів у галузі медицини.

Більшість ветеринарних термінів в англійській мові – це латинські та грецькі запозичення. Фахівцям у галузі ветеринарії відомо, що саме Гіппократ заклав основи медичної та ветеринарної термінології. Окрім того, він придумав назву для такої хвороби, як «рак», яка є загальноприйнятою і сьогодні. Гіппократ використав медичний термін «карцинома», що походить від латинського «cancer» та означає «рак» або «краб».

Зі свого боку, Аристотель вперше запропонував класифікацію тварин, чим зробив значний внесок у розвиток ветеринарної термінології. Л. Русій на початку XIV ст. написав «Гіппіатріку», яка була видана в Константинополі [14; 15]. Ця книга містить праці в галузі ветеринарної медицини, переважно грецьких дослідників. Тривалий час нею послуговувалися для лікування тварин по всьому світі.

Слід зазначити, що на сьогодні досить докладно вивчено процеси формування та розвитку ветеринарної термінології, лексико-семантичні особливості ветеринарної термінології та функціональні особливості ветеринарних текстів, запропоновано типології ветеринарних термінологічних систем і визначено методологічні підходи до їх вивчення [4; 5; 9; 11]. У науковому спілкуванні активно формуються різні терміни, які паралельно функціонують для позначення одного й того самого поняття. Це стосується також мови ветеринарної медицини. Синоніми використовуються практично в усіх галузях клінічної медицини, зокрема, в назвах хвороб та їхніх симптомів, а також (частково) і у фармакології.

На лексико-семантичному рівні синоніми можна поділити на еквівалентні та інтерпретовані слова залежно від тотожності або відмінності ознак у мотивації [16]. До еквівалентних належать синоніми, в яких звуковий комплекс відтворює ознаки одного мотиву, закріплені різними коренями слів або словотвірними елементами з однаковим чи близьким значенням [6]. Інтерпретовані синоніми демонструють у своєму звуковому оформленні різні мотивувальні ознаки [16]. Відомо, що головною особливістю термінологічної системи є різноманітність.

Фахівці, які досліджували ветеринарну лексику, зазначають, що термінологічна система

включає морфологічні утворення, характерні для нормальних і патологічних організмів та процесів на різних етапах їхнього розвитку; хвороби та патологічні стани, їхній перебіг і симптоматичні форми; збудники й переносники хвороб; оперативні втручання та хірургія; організаційні форми лікувально-профілактичної допомоги; прилади та інші технічні засоби [10, с. 8]. Ветеринарна лексика складається з численних термінів, назв і понять, які визначають клінічні аспекти догляду за тваринами, діагностику, лікування та профілактику їхніх захворювань. Складові ветеринарної лексики постають терміни, назви органів та систем тваринного організму, поняття та процедури, назви хвороб і патологічних станів.

У межах цієї термінологічної системи виокремлюють анато-гістологічну термінологію, патологоанатомічну термінологію, патофізіологічну термінологію, клінічні термінологічні комплекси та фармакологічну термінологію [3; 5; 9; 10]. Окрім того, сьогодні лінгвісти говорять про неологізацію у ветеринарії [12, с. 78].

Вчені стверджують, що «англійська мова ветеринарної галузі розширюється за рахунок не тільки номінацій інструментів, процедур, діагностів, видів терапії, а й змін у самій сфері ветеринарії» [4; 7; 10]. На думку лінгвістів, «субмова ветеринарії як одне зі спеціальних відгалужень функціональних стилів, що обслуговують різноманітні сфери науки, вирізняється з-поміж інших фахових субмов когнітивними характеристиками, які охоплюють величезний комплекс понять» [12, с. 23]. Науковці стверджують, що «специфіка професійної субмови ветеринарії відбивається у виборі термінологічних новоутворень з усіх наявних у мовленні мовних засобів» [10, с. 5]. Англійська ветеринарна термінологія, як і будь-яка інша галузь знання, має свою специфіку, яку потрібно враховувати при перекладі ветеринарної лексики.

Відомо, що переклад – це мистецтво та наука одночасно, яке вимагає від перекладача глибокого розуміння не лише мови, але й контексту та теми перекладу [1; 8; 13]. Переклад ветеринарної лексики з англійської на українську – це одна з таких складних галузей перекладацького мистецтва, яка вимагає спеціалізованих знань та особливого уважного ставлення до деталей.

Ветеринарна медицина – це галузь науки та медицини, яка займається діагностикою, лікуванням та профілактикою хвороб тварин. Вона є необхідною для забезпечення здоров'я тварин та захисту від заразних хвороб, які можуть передаватися і на людей. Таким чином, ветеринарна

лексика має велике значення як для фахівців у цій галузі, так і для всіх, хто стикається з домашніми або сільськогосподарськими тваринами. У цьому контексті переклад ветеринарної лексики стає важливим завданням, коли мова йде про обмін інформацією між ветеринарами, власниками тварин, фармацевтами та іншими зацікавленими сторонами. Оскільки ветеринарна мова має свої особливі терміни та вирази, правильний переклад стає ключовим фактором у забезпеченні якості медичної допомоги тваринам.

Однією з основних особливостей перекладу ветеринарної лексики є потреба в термінологічній точності. Багато термінів та виразів в цій галузі мають чітко визначені значення, і неправильний переклад може призвести до серйозних непорозумінь та навіть загрози для життя тварини. Наприклад, англійське слово «vaccination» перекладається як «вакцинація» в українській мові. Однак важливо не лише перекласти слово, а й забезпечити правильне розуміння процесу вакцинації, включаючи дозування, тип вакцини та спосіб введення.

Переклад ветеринарної лексики також пов'язаний з культурними відмінностями між англійськими та українськими мовними спільнотами. Деякі терміни та вирази можуть мати різні конотації в різних країнах або регіонах. Наприклад, поняття «pet insurance» (страхування для домашніх тварин) може бути менш поширеним в Україні порівняно з країнами, де ця послуга добре відома та популярна. Також важливо враховувати культурні відмінності в усвідомленні та ставленні до тварин. У деяких культурах тварини можуть мати особливий статус або значення, і це може впливати на вибір слів та виразів у перекладі.

Сучасний розвиток ветеринарної медицини пов'язаний з постійними науковими дослідженнями та технологічними інноваціями. Це також відображається в лексичі цієї галузі. Перекладачам доводиться вивчати та оновлювати свої знання щодо нових методів лікування, лікарських засобів та медичних пристроїв. Зокрема, англійська мова часто використовує аббревіатури та англійські назви ліків та препаратів, які можуть бути незрозумілими для українського читача. У таких випадках перекладач повинен знати відповідні українські еквіваленти та пояснювати їх значення.

Перекладачам слід звертати увагу на те, що ветеринарний переклад пов'язаний з етичними питаннями. Зважаючи на це, необхідно дотримуватися професійних стандартів та зберігати конфіденційність медичної інформації про тварин. Також важливо уникати використання негативних

виразів, які можуть образити власників тварин або інших фахівців у цій галузі.

Ветеринарна лексика англійської мови складається з різноманітних термінів та словосполучень, які використовуються у процесі лікування, обслуговування та діагностики тварин.

Основні складові ветеринарної лексики включають:

1. Назви тварин, які використовуються в сільському господарстві, домашньому утриманні та дослідженнях: *dog (собака), cat (кіт), horse (кінь), cow (корова), chicken (курка), sheep (вівця), pig (свиня)*;

2. Медичні спеціалізовані терміни для опису стану та лікування тварин: *veterinary surgery (ветеринарна хірургія), vaccination (вакцинація), parasitology (паразитологія), radiology (рентгенологія), dermatology (дерматологія), pathology (патологія)*;

3. Ліки та препарати для тварин: *antibiotics (антибіотики), painkillers (знеболюючі), vaccines (вакцини), dewormers (засоби від глистів), topical treatments (зовнішні засоби), prescription medication (рецептурні ліки)*;

4. Медичне обладнання: *stethoscope (стетоскоп), X-ray machine (рентгеннапам), ultrasound (ультразвук), scalpel (скальпель), thermometer (термометр), suture kit (набір для швів)*;

5. Процедури та діагностика: *blood test (аналіз крові), dental cleaning (чищення зубів), surgery (операція), physical examination (фізичний огляд), endoscopy (ендоскопія)*.

Фахівці у галузі ветеринарії повинні точно розуміти та використовувати ці терміни для правильного діагнозу та лікування. Крім того, знання ветеринарної лексики корисно і для власників тварин, які мають можливість спілкуватися з ветеринарами та розуміти їхні рекомендації. Розуміння медичних термінів допомагає власникам тварин бути більш інформованими та бережливими стосовно здоров'я своїх домашніх улюбленців.

Однією зі специфічних рис перекладу ветеринарної термінології є те, що «ветеринарна наука взаємодіє з багатьма іншими галузями знань, зокрема з генетикою, біологією та біохімією (наприклад, biocycle – біоцикл, aglycosilation – аглікозилювання), що необхідно враховувати перекладачам» [14, с. 74]. При цьому диференціація лексики різних галузей знань можлива «завдяки формуванню нових наук із власними термінами в точках дотику, таких як біохімія, гістологія, травматологія і токсикологія, а інтернаціоналізація – завдяки термінам, що ґрунтуються на грецькій і латинській мовах (наприклад,

automatic ventilating machine – апарат для штучної вентиляції легенів» [6, с. 80]. Зі свого боку, «уніфікація досягається в результаті такої діяльності, як термінологія і стандартизація, а економія – за рахунок аббревіатур і введення умовних позначень та формул (наприклад, IT (immunotherapy) – імунотерапія)» [14, с. 75].

Англійська ветеринарна термінологія поповнюється за допомогою традиційних англійських словотвірних засобів (морфологічних, синтаксичних і семантичних), що спираються на наявну термінологію та загальноживану лексику. Під час перекладу ветеринарної лексики слід зважати на те, що морфологічні способи (subcostal – підреберний, dentition – природні зуби) характеризуються високою продуктивністю серед словотвірних засобів. Ветеринарні терміни «за їхньою структурою можна поділити на такі типи: «прості, які складаються з одного слова (babesiosis, Nutrition, Spraying/Neutering, ichthyosis) [11; 13; 17]; складні, які складаються з двох слів і пишуться разом або через дефіс (Gram-positive, foot-and-mouth disease, nurse-technician, X-ray machine, cul-de-sac, egg-laying, even-toed ungulates) [16; 17]; терміни-словосполучення, що складаються з кількох компонентів (internal cardiac massage, pet insurance, parasite control, emergency care, coronary heart disease, foreign substance, low-pathogenic avian influenza, administration of a medicinal substance)» [11; 17].

Існує окрема класифікація термінів-словосполучень: «терміни-словосполучення, компонентами, яких є самостійні слова, що можуть використовуватися окремо та зберігають своє значення (ischemic heart disease); терміни-словосполучення, одним із компонентів яких є медичний термін, а іншим – слово загальноживаної лексики, цей спосіб утворення медичних термінів є продуктивнішим, аніж той, в якому два компоненти є самостійними термінами (X-ray viewing box); терміни-словосполучення, обидва компоненти яких є словами загальноживаної лексики, а лише поєднуються з ними (X-ray viewing box); терміни-словосполучення, обидва компоненти яких є словами загальноживаної лексики» [14].

Як демонструють приклади, англійська ветеринарна термінологія включає численні терміни-словосполучення, які завдяки своїй складній, багатоконпонентній структурі надають оптимальну номінацію професійного ветеринарного поняття.

Перекладачам слід звертати особливу увагу на аббревіатури та скорочення у ветеринарній медицині під час перекладу ветеринарної лексики.

Деякі аббревіатури ветеринарної медицини позначають різні частини тіла. Часто це запозичення з латинської мови. Аббревіатури, що позначають очі, фактично збігаються з тими, які можна побачити в рецепті на окуляри. Буква «O» означає «oculus», що в перекладі з латинської означає «око».

- OD: Oculus Dextrus для правого ока,
- OS: Oculus Sinister для лівого ока,
- OU: Oculus Uterque для обох очей

ветеринар може використовувати таке позначення, як «OD», якщо тварина влучила іграшкою в праве око.

Якщо є підозра на очну інфекцію або катаракту, що вражають обидва ока, то використовується аббревіатура «OU» як частина діагнозу.

Подібно до аббревіатур для очей, аббревіатури для вух засновані на латинських термінах. Буква «A» означає auris, що перекладається як «вухо».

- AD: Auris Dextra – праве вухо,
- AS: Auris Sinistra – ліве вухо,
- AU: Auris Uterque – обидва вуха.

Якщо, наприклад, у тварини кліщі в обох вухах, то ветеринар відмічає «AU» у записах, а якщо вушна інфекція, наприклад, у лівому вусі, то в картці тварини це може бути зазначено як «AS». Якщо тварина хвора або захворіла, ветеринарний лікар рекомендує різні діагностичні тести, які допоможуть з'ясувати, що відбувається з вихованцем. Правильний діагноз – це перший крок до складання плану лікування, який допоможе тварині одужати. Слово «діагноз» позначається аббревіатурою «Dx».

До загальноприйнятих скорочень для діагностичних тестів тварин належать такі, як:

- PE: Physical Exam HR: частота серцевих скорочень,
- BP: артеріальний тиск,
- BPM: число ударів або дихань за хвилину,
- Bx: біопсія,
- ECG або EKG: ЕКГ або ЕКГ: електрокардіограма,
- RR: частота дихання,
- UA: аналіз сечі,
- US: УЗД.

Якщо ветеринарний лікар не бачить нічого поганого за результатами конкретного діагностичного тесту, то він робить запис у картці – NAF (No Abnormal Findings) або WNL (Within Normal Limits).

Після постановки діагнозу ветеринарний лікар може рекомендувати план лікування, який допоможе тварині одужати. Можливо, знадобиться хірургічне втручання, яке іноді позначається

аббревіатурою «Sx». За необхідності введення рідини або лікарських препаратів, які можуть вводитися безпосередньо у вену, тоді використовується аббревіатура «IV» або пишеться слово «intravenous», при внутрішньом'язовому введенні препарату використовується аббревіатура «IM» або пишеться слово «intramuscular».

Під час призначення ліків тваринам також використовують скорочення. Якщо тварині потрібні ліки, то використовуються також скорочення, наприклад, рецепт позначається аббревіатурою «Rx». До інших важливих аббревіатур належать:

- Ac: перед їжею,
- BID: двічі на день,
- EOD: кожен другий день,
- PRN: у міру необхідності,
- Q: щоразу (q4hrs означає кожні 4 години),
- QD: кожен день.

Іноді тварина не повинна нічого приймати, оскільки вона щойно перенесла операцію або за станом здоров'я. У цьому випадку вживається аббревіатура «NPO», що означає «Nothing by Mouth».

Існує безліч різних видів травм і захворювань, які можуть вражати тварин. Нижче наведено скорочення для деяких найпоширеніших станів і симптомів, на які слід звертати увагу перекладачам ветеринарної термінології.

- AF: фібриляція передсердь,
- CV: серцево-судинна система,
- DDD: дегенеративне захворювання дисків,
- DJD: дегенеративне захворювання суглобів,
- FeLV: вірус котячої лейкемії,
- HVC: потрапляння під машину,
- HD: дисплазія тазостегнового суглоба,
- HW: серцевий черв'як,
- URI: інфекція верхніх дихальних шляхів,
- UTI: інфекція сечовивідних шляхів.

Скорочення трапляються також у ветеринарних дипломах. Наприклад, аббревіатура «DVM» означає «Doctor of Veterinary Medicine» (доктор ветеринарної медицини). Як правило, ветеринарні лікарі здобувають вищу освіту протягом чотирьох або більше років, включно з вивченням біології, хімії, фізики, математики, зоотехнії та інших предметів. Після цього вони проводять ще чотири або більше років у ветеринарній школі, де поглиблено вивчають різні види тварин і системи їхнього організму. Окрім того, студенти-ветеринари проходять клінічну практику, де під керівництвом досвідчених наставників отримують безпосередні знання з догляду за хворими тваринами.

Усі медичні заклади вищої освіти використовують однаковий латинський формат для позначення своїх ступенів.

Наприклад, стоматологам у стоматологічній вищій школі присвоюється ступінь «Dentariae Medicinae Doctoris» (DMD). Випускники ветеринарних університетів Великої Британії отримують звання MRCVS, що розшифровується як «Member of the Royal College of Veterinary Surgeons».

Особливістю англійської ветеринарної термінології є наявність великої кількості термінів-епонімів. Значна частина ветеринарної термінології виходить за межі свого застосування в цій галузі та поширюється на різні сфери життя. Зокрема, багато ветеринарних термінів мають надзвичайно широкий спектр застосування в політичній та економічній сферах, які тісно переплітаються один з одним. Наприклад, термін «адаптація» у ветеринарній царині означає пристосування організмів, органів і систем до зовнішніх подразників, а в політичній та економічній – адаптацію економіки країни або окремого підприємства як самостійного господарюючого суб'єкта до умов глобальної конкуренції, відкритих ринків тощо» [16].

Термін «therapy» у ветеринарії у сфері означає «полегшення, зняття або усунення симптомів і проявів захворювання» [17], водночас в політико-економічному житті існує поняття «шокова терапія», що означає «комплекс заходів, спрямованих на розв'язання фінансових проблем підприємств, найчастіше завдяки введенню жорстоких обмежень, лімітів, бюджетної економії» [16]. Термін «immunity» у медицині трактується як «сукупність захисних механізмів, що допомагають організму боротися з чужорідними факторами (бактеріями, вірусами), а в політико-економічному аспекті – здатність органів влади ефективно виконувати покладені на них функції, навіть за умови нестабільності вищих органів законодавчої або виконавчої гілок влади» [17]. Слово «donor» у медичній галузі позначає «людей, які здають кров або органи для пересадки реципієнту» [15], а в економіці так називають «людей або організації, які вносять або виділяють кошти на певні цілі» [17].

Роль ветеринарної лексики є надзвичайно великою, адже вона забезпечує точність та однозначність комунікації між ветеринарами та дозволяє уникнути непорозумінь і допомагає фахівцям розуміти один одного, обговорюючи стан та лікування тварин. Окрім того, ветеринарна лексика є невід'ємною частиною професійної освіти ветеринарних лікарів. Вона допомагає студентам набутися знань та розуміння у галузі ветеринарної медицини.

Ветеринарна термінологія використовується в лікарняних картках та наукових дослідженнях

для опису стану тварин, результатів обстежень і проведених процедур, її використовують для встановлення діагнозу, призначення лікування та лікування захворювання, забезпечення належного догляду і профілактики. Без цієї спеціалізованої лексики ветеринарна медицина втратила б свою ефективність і надійність.

Ветеринарна лексика відображає глибокі знання та досвід ветеринарних фахівців і сприяє подальшому розвитку цієї важливої галузі. Тому, вивчення та правильне використання цієї лексики є необхідними для всіх, хто працює або навчається в сфері ветеринарії.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Мова завжди відображає культурні та соціокультурні особливості суспільства, а також його потреби та специфіку. Ветеринарна лексика англійської мови є істотною складовою мовного фонду та відображає важливий аспект людської діяльності – турботу про домашніх тварин та їхнє здоров'я.

Ветеринарна лексика англійської мови відіграє важливу роль у ветеринарній медицині та сприяє якісному догляду за тваринами. Розуміння цих

термінів є обов'язковим як для ветеринарів, так і для власників домашніх тварин, щоб забезпечити їхнє здоров'я та добробут.

Переклад ветеринарної лексики з англійської мови на українську – це важлива та відповідальна робота, яка вимагає спеціалізованих знань, термінологічної точності та уважного ставлення до культурних та етичних особливостей. Перекладачам у цій галузі слід постійно вдосконалювати свої знання та відстежувати останні досягнення ветеринарної медицини. Тільки так можна забезпечити якісний та ефективний обмін інформацією між фахівцями та допомогу тваринам у потребі.

У результаті проведеного дослідження було виокремлено ключові характеристики англійських ветеринарних термінів. Результати можуть бути використані для розгляду термінологічних систем інших галузей людської діяльності, а також при створенні словників ветеринарних термінів.

Перспективу подальшої роботи з ветеринарною термінологією англійської мови вбачаємо в укладанні англо-українського ветеринарного термінологічного словника.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2002. 564 с.
2. Рожков Ю.Г. Конститутивні характеристики наукового дискурсу. *Молодий вчений*. 2015. № 11(1). С. 111–114.
3. Thornborrow J. Power talk: Language and interaction in institutional discourse. London, UK : Pearson Education, 2002. 145 p.
4. Боцман А.В. Структурно-семантичні та прагматичні особливості фармацевтичних текстів (на матеріалі англійських інструкцій до вживання лікарських препаратів) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2006. 20 с.
5. Вострова С.В. Лінгвокогнітивні та комунікативно-прагматичні особливості сучасного англійського медичного дискурсу (на матеріалі медичних текстів з проблематики ВІЛ/СНІДу) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2003. 20 с.
6. Рожков Ю.Г. Термінологія ветеринарної медицини: когнітивний аспект. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2018. С. 203–205.
7. Рожков Ю.Г. Термін та термінологія. Ветеринарна лексика. *Молодий вчений*. 2016. № 12.1(40). С. 368–371.
8. Рожков Ю.Г. Труднощі перекладу ветеринарної лексики з англійської на українську мову (на матеріалі довідників з анатомії свійських тварин). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія «Філологія». 2019. № 41(1). С. 137–140.
9. Дмитрук М.В. Українська ветеринарна лексика 20-30-тих років ХХ століття. *Культура народів Причорномор'я*. 2006. № 86. С. 97–99.
10. Дмитрук М.В. Формування української ветеринарної лексики : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Запорізький державний університет, Запоріжжя, 2001. 23 с.
11. Miller-Keane Encyclopedia and Dictionary of Medicine, Nursing, and Allied Health / ed. by B.F. Miller, C.B. Keane, M.T. O'Toole. Seventh Edition. Philadelphia : Saunders, 2005. 2304 p.
12. Budras K.-D., Sack W.O., Röck S. Anatomy of the Horse. Schlütersche Verlagsgesellschaft mbH & Co. KG. : Hannover, 2009. 200 p.
13. Veterinary Medical Terminology. URL: http://www.vspn.org/Library/Misc/VSPN_M02371.htm
14. Rozhkov Y. Lingvo-Cognitive Approach to the Studying of Veterinary Terminology. *Cogito-Multidisciplinary research Journal*. 2017. № 3. P. 72–77.
15. Vet & Veterinary Terms. URL: <https://www.petmd.com/veterinaryterms>
16. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Cambridge University Press, 1997. 495 p.
17. Glossary Of Terminology. URL: <https://vethospital.tamu.edu/small-animal/oncology/glossary-of-terminology/>